

Kutatási jelentés a Bajóti Büdös-lyuk-barlang 2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 3102-7/2012 majd 3102-9/2012

A Bajóti Büdös-lyuk-barlang a Bajóttól délre eső Domonkos-hegy oldalában nyílik 260 méter tengerszint feletti magasságban. A 2013. év előtt ismert járatok mintegy 60 méter hosszban harántolják a felső eocén korban kialakult homokkő rétegeket, melyet faunája alapján tokodi formációba tartozó homokkőnek határozhatunk meg. A barlang környezetében a Dorogi medence szénkutatásaival kapcsolatos geológiai kutatások során leírtak glaukonitos homokkővet, biotitos homokkővet, meszes homokkővet, valamint millecautos mészmárgát, mészkövet, homokos mészkövet, nummulinás mészkövet, agyagmárgát, szenes öszleteket is. E földtanilag összetett terület, és rendkívül ritka homokkő barlang már önmagában kuriózumnak számít, nem is beszélve arról, hogy a tavaszi-nyári hónapokban tömeges denevér előfordulás is észlelhető itt. A Vértes László Karszt és Barlangkutató Csoport, a Gerecse Természetvédő és Barlangkutató Egyesület és Juhász Márton több mint harminc évre visszanyúló denevér monitoring vizsgálatának eredményeként növekvő, esetenként több száz egyedet számláló denevéropulációnak ad otthont e barlang. Tömeges denevér előfordulás miatt feltáró kutatómunka a denevérmentes téli hónapokra, a november 30. és az április 01.-e közti időszakra korlátozódik.

A 2014 évi kutatások ismertetése:

2014 évben csak az év elején folyt a barlangban feltáró munka. Ennek során a 2013 decemberében feltárt új barlangszakasz feltérképezése és némi bontás történt e helyen. A bejutás helyén balra nyíló hasadék erőteljesen denevér kijelölt, rendkívül huzatos végének bontása is elkezdődött. Mivel a szálkő szűkületet egyszerűbbnek tűnt lefelé ásással kikerülni, itt egy 6 méter mély aknát mélyítettünk. Ennek alja sajnos szálkőzetben beszűkül, így itt valószínűleg a munkát nem fogjuk folytatni, viszont a hasadékvég szűkülete még vár ránk. A denevérek is itt repülnek el valamerre, így mi is itt próbálkozunk tovább. 2014 év végén a denevéres időszak végén a külső időjárás rendhagyó módon még december végén is tavaszi volt, így a barlang elejében észlelhető számos jószág /denevér/ miatt a munkát átmenetileg szüneteltettük.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt kutatásvezető sk.

Kutatási jelentés a Baradla-tetői zsomboly 2014. évi kutatásáról

írták: Polacsek Zsolt és Ba Julianna barlangi kutatásvezetők

Ügyiratszám: 8761-9/2013

A fokozottan védett Baradla-tetői zsomboly az Aggteleki-karszt területéhez tartozó Baradla-tető térségében annak 484 méter tengerszint feletti magasságba emelkedő csúcsától északi irányban 200 méterre nyílik. Az aknabarlang horizontális kiterjedése mintegy 50 méter, vertikális kiterjedése -87 méter, mely mélysége is egyben. Felmért hossza: 387 méter.

A barlangot 1986-ban Kutas Tamás barlangkutató fedezte fel, de a teljes feltárásában egri és budapesti kutatók is segítettek. Térképét 2006-ban Borka Pál készítette.

A középső-triász időszi wettersteini mészkőben kialakult, lépcsőzetesen jelentős méretű aknákkal bíró járatrendszer északkelet-délnyugati irányítottságú töréseket követ. Kialakulásában tektonika mellett, a leszivárgó vizek oldó hatása és a nagy üregek felszakadásából keletkező omlás játszotta a fő szerepet. A barlangról általánosan elmondható, hogy járatai cseppkőképződményekkel helyenként gazdagon borítottak.

A barlang kialakulása döntően a tektonikának köszönhető, a járatok, elsősorban aknák jelenlegi méretűre tágulásának módja azonban kérdéseket vet fel. Egyrészt a mélybe szivárgó vizek oldó-zsombolyképző- hatása, másrészt az esetlegesen a mélyben létező barlangjáratok felszakadozása, illetve az ezzel kapcsolatos barlangképződés megosztja a kutatók elképzeléseit.

Az elmúlt évtizedekben az alábbi elképzelések születtek a Baradla-tetői zsomboly keletkezésével kapcsolatban:

1. Abban az esetben, ha a klasszikus oldódásos zsombolyképződéssel magyarázzuk a barlang keletkezését, úgy a járatai a mélybe nyúlva sem fognak kapcsolódni a zsombolytól mindössze néhány száz méterre, délre húzódó Baradla-barlang járataihoz. Ezen elmélet lehetősége természetesen fennállhat. Veress Márton, Adalékok az Aggteleki-fennsík völgyeinek fejlődéséhez című /Karszt és Barlang 2008/ cikkében egyértelműen arra utal, hogy a Baradla-tető és a Közép-hegy, Galya-tető térségében található jelentős karsztos mélyedések egy része, ha nem mind, klasszikus korróziós töbör genezis eredménye. Ennek következtében az itt beszivárgó vizek a barlangrendszerrel függetlenül zsombolyokat „korrodálhatnak” a mészkőbe. A Tornai Alsó-hegy térségében számos nem víznyelő tevékenységgel, vagy üregek felszínre felszakadásával létrejött zsombolyt ismerünk. Ezek formakincse azonban messze nem hasonló a Baradla-tetői zsomboly formáival. A Baradla-tetői zsomboly képződésében inkább a tektonika a főszereplő, illetve a mélyben levő üregrendszer felszínre harapódzására utaló jelek az uralkodóak. A zsombolyt elsősorban a mélybe hatoló szűk, a hasadékok mentén leszivárgó víz által korrodált hasadékok, illetve tágas jelentős omlásokkal bővült terek jellemzik.
2. Abban az esetben, ha a jelenleg ismert járatok a Baradla egy ma még ismeretlen északról a Fő-ág felé tartó oldalágának felszakadásával –és csak másodlagosan a

leszivárgó vizek oldó hatására- jöttek létre úgy joggal feltételezhető nem csak genetikai, tektonikai, de esetleg hidrológiai összefüggés a Baradlával. Földtani megfontolások alapján lehet, /illetve lehetett/ olyan víznyelő az Aggteleki-fennsíkon, amely a mai Fő-ágba vezeti a vizét. Mivel a karsztömbön manapság aktív vízfolyás nincs, és a karszt terület gyakorlatilag fedetlen, a lehulló csapadék azonnal beszivárog, így nem várható jelentős recens barlangi vízfolyás becsatlakozás észak felől. Ha volt is ilyen, egy korábbi fedett állapotú térszín idején, annak nyomait a Fő-ágba való becsatlakozás helyén történő, földtörténeti értelemben gyors omlások, felharapódzások elfedhették. Felmerült bennem annak lehetősége is /szintén Veress Professor Úr cikkét olvasgatva/, hogy esetleg a Kecső-völgy bevágódásakor lehetett egy olyan időszak, amikor egy nyilván a maihoz viszonyítottan magasabb helyzetű medernyelőn /és onnan egy ma ismeretlen északról dél-felé tartó ágon / a Kecső-patak hosszabb-rövidebb ideig a Baradla aggteleki szakaszába folyt. Ennek valószínűsége azonban a mára jól modellezett ösföldrajzi és vízrajzi mozgások /a Baradla-tömb kiemelkedését követő rétegtani viszonyok, illetve a Jósva gyors mélyülése/ miatt csekély.

3. Egyes elméletek szerint a Baradla jelenlegi nyomvonalától északra létezhetnek ma már fosszilizálódott számunkra ismeretlen ám jelentős kiterjedésű, emeleti barlang szakaszok, melyek az utóbbi elmélet szerint a Baradla-tetői zsombolyt indukálhatták. Igen létezhetnek. Ezt Kovácsné Putz Gizi, szintén a Karszt és Barlangban 1969-ben „Az Aggteleki Baradla-barlang genetikájának néhány problémája” című cikke igen transzparenssé, legalábbis elméletileg bizonyította. Cikkének megállapításai több mint 40 év elteltével is helytállóak, talán az egy Kaffka-réti forrás tekintetében kell csak azokat felülvizsgálni. Sásdi Laci 2005 évi jelentésében /Természetvédelem.hu/ ezt a forrást inkább a Baradla jósvafői szakaszának ősi forrásaként azonosítja. Szerinte az Óriás-termi víznyelő /és a Törőfej-völgy bevágódása/ kialakulása előtt a Jósvafői szakaszon végigfolyó patak a Kaffka-réten, az akkori aktuális erózió bázison látott újra napvilágot. Az itt lerakódott jelentős mennyiségű mésztufa kormeghatározása sajnos nem történt meg, bár azt hiszem, ez sem lenne perdöntő ebben az esetben. Tény, hogy az aggteleki barlangszakaszban nem egy helyen a jelenlegi Fő-ágnál jóval magasabb helyzetű mára fosszilizálódott járatokat tanulmányozhatunk. A Viasz-utca ennek szemléletes példája. Eleink ebben a térségben a Móréától a Libanonig, a Kaukázustól számtalan kürtőig keresték ezeket a járatokat. Ez eddig sikertelenül, pedig létezésük valószínű, sőt ez esetben az sem kizárt, hogy a Baradla-tetői zsomboly is ennek a járatszakasznak a felharapódzásaként jött létre. A szűkebb környezet egyveretű wettersteini mészkő felépítése és néhány tektonikai megfontolás is ezt támaszthatják alá. És hogy hol csatlakozik az ismeretlen fosszilis szakasz a Baradlába? Reméljük egyszer kiderül.....
4. Más elképzelés szerint azonban e jelentős méretű zsomboly a domicai és a bába-lyuki alsó barlangok feltételezett találkozásának térségében jött létre, így a Hosszú Alsó-barlang egyik indukációja.
Közismert, és vízfestésekkel már bizonyított elmélet, hogy a Domicai alatti hidrológiailag aktív alsó barlang a Baradla Hosszú Alsó-barlangjának vizével egyesülve jut a Törőfej-völgyi Medence és Cső-forrásokhoz. A Baradla Hosszú Alsó-barlang vize elsődlegesen az Aggteleki Bába-lyuk víznyelő felől érkezik a barlangba. A kutatók /először Dancza János még a 40-es években majd a Baradla Barlangkutató Csoport napjainkig/ az Aggteleki-szakasz Csónakázó-tavának végében nyíló un. Dancza-aknán próbálták elérni a Hosszú Alsó-barlangot. Ennek nehézségei azt hiszem

közismertek. Ennek a víznyelőpontnak a Hosszú Alsó-barlangi kapcsolata már évtizedekkel ezelőtt bizonyítást nyert. Az azonban, hogy innen hogyan jut el a víz a Jósva-forrásaihoz csak találgatásokon alapul. Nyilván találkozik valahol a Domicai Alsó-barlang vizével. Talán éppen a wettersteini összlet azon részén ahol a Baradla-tetői zsomboly nyílik? Abban az esetben, ha a zsombolyba megfelelő műszerekkel mérhetnénk például a nyári időszakban feláramló levegő széndioxid tartalmát, esetleg radon gáz tartalmát ennek legalább is elméleti igazolása is megtörténhetne.

Mind a Baradla északról érkező oldalágainak mind a fosszilis járatszintek mind a Hosszú Alsó-barlang feltárására irányuló kutatások évtizedekre vezethetők vissza. Meggyőződésem, hogy a Baradla-tetői zsomboly csakis együtt kezelhető a Baradla-tömb barlangóriásával a Baradla-Domica barlangrendszerrel. A térségben folyó földtani, hidrológiai, morfológiai és feltáró kutatások csakis együttesen értelmezve vezetnek-vezethetnek minket Hazánk talán legjelentősebb barlangos titkának feltárásához.

A 2014. évben végzett kutató munka ismertetése:

2014. év során nagy időbefektetéssel nem csak a Baradla-tömb térségében és a magában a barlangban tájékozódunk, de a szakirodalom tanulmányozása is sok időt emésztett fel. Különösen sok felhasználható adatra leltünk a következő helyeken:

- Jakucs László: Aggtelek és vidéke c. könyvében
- Székely Kinga: Magyarország fokozottan védett barlangjai c. könyvében
- Gruber Péter és Gaál Lajos: Baradla-Domica barlangrendszer c. könyvében
- a Baradla Barlangkutató Csoport kutatási jelentéseiben, valamint a Karszt és Barlang folyóirat különböző számaiban

A Baradla-tetői zsombolyban a gyakorlati munka 2014 júniusában kezdődött. Az első leszállások alkalmával bejártuk a barlangot és megállapítottuk, hogy számunkra legalább is, két ponton nyílik lehetőség feltáró munkára. Az is felmerült, hogy a barlangban tavasszal és nyáron észlelhető jelentős légáramlás eredetét kivizsgáljuk. Az említett időszakban ugyanis a mélypont zónájában erőteljes feláramlást észleltünk, ami megkeserítette az ott dolgozók munkáját. A bontó ember kivételével mindenki egy-két óra elteltével rommá fagyott, pedig ők sem tétlenkedtek. Ennek a megfigyelésnek a hatására a Nemzeti Park segítségét kérve /és kapva/ meteorológiai loggerek telepítettünk a barlangba. Ezek eredményeit értékelve megszerettük volna állapítani a zsomboly valós léghőmérséklet és páratartalom adatait, melyek esetleg utalhatnak a mélyből feltörő levegő eredetére. Az augusztusban letelepített 1 évnyi

adatfelvételre beállított loggerek kalibrálásával azonban sajnos nem boldogultunk, így az adatok elvesztek. 2015. első negyedévéől ismét letelepítjük azokat, sőt megpróbálunk radon detektorokat is telepíteni /és azok eredményeit értékelni tudó szakembereket bevonni munkánkba/ a zomboly aljára, valamint a Baradla Libanon-hegyének térségébe. Ez utóbbi mérőműszerek mérései, az eredmények hasonlósága vagy éppen különbözősége komoly adalékot szolgáltathatnak a Baradla-tetői zomboly és a Baradla barlang esetleges összefüggéséről.

A zomboly két pontján tervezett bontásból 2014 évben sajnos csak az egyik, és az is csak részben valósult meg. A barlang mélypontjának feltáró kutatását ebben az évben összesen 5 munkanapon át folytattuk. E munka során a talppont környezetét mélyítve kb. 3 m³ kitöltést termeltünk fel a végpont felett kb.5-6 méterrel található hasadékvégződésbe. Ezen a helyen a kitermelt anyag környezet károsítás nélkül egyelőre korlátlanul elhelyezhető. A bontás eredményeként a végpont a bejárathoz képest kb.2.5 méterrel került mélyebbre, így a barlang mélysége közelíti a -90 métert. Ezt a munkát 2015-ben mindenképpen folytatni fogjuk, még akkor is, ha a mára már 6 km-es hosszt is meghaladó Balatonedericsi Csodabogyós-barlang nagyon sikeres kutatásának rovására fog ez történni, mert szerintem ma ez Magyarország egyik legperspektivikusabb feltárási pontja. /hogya Jakucs Lászlót idézzem: *nem csak hiszem, de tudom....*/

2014 évi munkálatokban részt vettek: Ba Julianna, Mihalik Zoltán Pál Zsolt, Polacsek Zsolt, Tóth Attila és Vendégh Mátyás.

Továbbiakban:

2015 évben lehetőségeink korlátai között a zomboly mélypontjának mélyítése fog folyni. Technikai célunk az, hogy a bontás akár két emberrel is folytatható legyen, mivel munkánk legnagyobb akadálya-mint mindenütt- a krónikus létszámhiány. Érdekes és nyugtalanító az a gondolat, hogy az Aggteleki-fennsík még mindig gigászi titkokat rejthet, és hogy azok feltárása sok munkával és még több szerencsével esetleg mégiscsak megismerhetőek.

Ba Julianna és Polacsek Zsolt

Barlangi kutatási jelentés a vértés-hegységi Csóka-hegy térségében található víznyelők 2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 51058/10

A kutatási engedélyben megjelölt objektumok:

- Dólt-kúti-víznyelőbarlang
- Kétcsempés Szakáll-nyiladéki-barlang
- Karsztos mélyedések

A Dólt-kúti-víznyelőbarlang feltáró kutatása 2014 évben sem valósult meg. A barlang mélypontján felgyülemlett víz miatt ez a tervünk sajnos irreálisnak bizonyult. 2014 márciusában a barlang mélypontján levő tó mélysége 6 méter volt. Ennek megfelelően csak a barlang felmérését végeztem el. A térképezés eredményeként megállapítható, hogy a barlang mélysége: -39.5 méter, hossza: 50 m.

Kétcsempés Szakáll-nyiladéki-barlang: ezen a helyen 2014 évben kutató munka nem folyt. Ebben a barlangban a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége a 2000-es évek első felében több alkalommal is megpróbált új barlangszakaszokat feltárni. Mivel tevékenységük mérvadónak nem tekinthető úgy gondolom hogy a mélypont szűk hasadékeinak további tágítása mindenképpen célszerű. ez a barlang csekély méretei ellenére is potenciális kutatási pont lehet hiszen hidrológiai aktivitása közismert, mélypontján rendszeresen légáramlás észlelhető.

Az engedélyben megjelölt karsztos mélyedések: 2014-ben kutatómunka ezeken a helyeken nem folyt.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt kutatás vezető sk.

Barlangi kutatási jelentés a Keselő-hegyi-barlang 2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 5892-5-/2010

A kutatási engedélyben megjelölt objektumban a más területeken folyó sikeres barlangfeltárások miatt kutatómunka 2014. évben nem folyt. Az év folyamán a barlangot lezáró lakatot helyi un. barlangászok lecserélték, így a bejutásomat kétszer is megakadályozták. Ennek ellenére is sikerült a barlang poligonját nem kis munkával véglegesíteni, egyes eddig lezáratlan kérdést ezzel kapcsolatban tisztázni.

A fentiek alapján a barlang hossza 2014. december 31-én 608 m

A 2010-2014 között feltárt, felmért új járatok hossza: 130 m

A barlang mélysége korábban -115.3 m

A barlang mélysége 2014 októberében /a vízszinten/. -92 m.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt kutatás vezető sk.

Kutatási jelentés Csodabogyós-barlang 2014. évi kutatásáról.

/írta:Polacsek Zsolt/

Okirat iktatási száma: 52759/2013

A fokozottan védett Csodabogyós-barlang a Keszthelyi-hegység keleti oldalán elhelyezkedő Edericsi-hegy oldalában, a hegytetőn kialakított magassági ponttól kb.150 méterre nyílik. A barlangrendszer ez eddig egyetlen ismert bejárata-egy vasajtóval lezárt akna-, jellegzetes sziklaalakulatok és a környékre jellemző szűrős csodabogyó cserjék között nyílik. Megközelítése gyalogosan Balatonederics területéről a Peleapó-tanösvényen, majd jelöletlen ösvényen haladva lehetséges.

A barlang horizontális kiterjedése mintegy 300 méter, vertikális kiterjedése 144 méter, mely mélysége is egyben. Felmért hossza 2014 végén: 6150 méter. Teljes bejárása csak barlangi kötéltechnikában jártas személyek számára lehetséges, de néhány, bejárat közeli szakasza overallos kalandtúrázás céljából ki van építve.

A Balatonederics községtől nyugati irányban nyíló barlang eltömődött bejáratára először a 70-es években figyeltek fel a kutatók, kibontására és felfedezésére azonban csak 1990-ben került sor. Akkor a budapesti Acheron Barlangkutató Szakosztály Kárpáth József vezetésével a hegyoldalban egy huzatoló nyílást megbontva - nem kis munkával- jutott be a barlangba. 1990 októberében a barlangot kb.1500 m hosszban sikerült feltárni. Az ezt követő évek során először a cserszegtomaji Labirint Barlangkutató Egyesület, illetve az 1995-ben megalakult helyi Styx Barlangkutató Egyesület is bekapcsolódott a feltáró kutatásba. E munka eredményeként 2000-re a barlang hossza elérte a 4100 métert, mélysége a -112 métert. Az ezredforduló táján a kutatómunka teljes egészében a Styx Egyesületre maradt, így intenzitása- főleg a térségben folyó egyéb - igen sikeres kutatások miatt- csökkent. Ennek ellenére a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága által megrendelt, és 2005-ben elkészült térkép tanúsága szerint a barlang hossza ekkor már 5150 m, mélysége pedig -120.6 m. A feltárások néhány éves szünet után 2013-ban folytatódtak. Ekkor az 1997-ben feltárt Colosseum térségében a kutatók újabb, eddig ismeretlen, ugyanakkor jelentős méretű járatokba jutottak. Az eddigiéknél is tágasabb, helyenként 30 méter magasságot is elérő folyosókon 2014 végéig -143 méter mélységig hatoltak a kutatók a mélybe. A barlang hossza ugyanekkor már meghaladja a 6000 métert.

A barlang első térképét a Mester maga készítette még a 90-es években. A metszetben és alaprajzban egyaránt ábrázolt járatok zeg-zugos egymás alatt-feletti elhelyezkedése már akkor is komoly fejtörést okozott a rajzolónak és segítőinek. /elsősorban Szabó Zolinak/. A 2000-es évek kisebb-nagyobb feltárásai és a Kárpáth-féle térkép nyilvánvaló hiányosságait, kisebb tévedéseit kiküszöbölendő készült a 2005-ös térkép. A sokkal részletesebb felmérés, valamint az előző térkép adatai, vizuális trükkjei-alapján készült térkép már metszetben és alaprajzban is 5150 méter járatot ábrázol. A terepi felmérés 59 munkanapon át folyt John Szilárd és Polacsek Zsolt vezetésével, a térképrajzok elkészítése Polacsek Zsolt és Szittner Zsuzsa munkája volt. A 2013-évi feltárások térképe 2014 évben Polacsek Zsolt vezetésével Ba

Julianna közreműködésével folyamatosan készült, mintegy kiegészítéseként a 2005-ös térképnek.

A felső-triász időszi edercsi-formáció mészkövében feltárt óriási hasadékok mentén kialakult barlang bejárása gyakorlott kutatók számára is nagy feladat. A járatok –bár helyenként meghökkentően tágasak és látványosak is lehetnek- keskeny, de magas hasadékok mentén, helyenként óriási labilis kőzetblokkok között hatolnak a mélybe. A több felé ágazó labirintusos folyosók nem csak horizontálisan, de vertikálisan is kiterjedt járatrendszer alkotnak. A barlang mélypontjait csak több órás mászással létrákon, de van ahol csak kötél gépekkel mozogva érhetjük el.

Kutatási tevékenység 2014 évben:

A barlangban 2013 évben feltárt szakaszainak felmérését 2014 januárjában kezdtük meg. Meglepetésünkre a felfedezés időszakában 500-600 méterre becsült járathossz valójában 1000 m méter körülinek bizonyult. Maga a felmérés a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából jelenleg is folyik. Párhuzamosan a poligon készítésével a részletrajzok egy része is elkészült már, és terveim szerint a 2014-ben feltárt szakaszokkal együtt összesen kb. 1000 méter új járat térképe 2015 márciusára rendelkezésünkre fog állni.

Polacsek Zsolt kutatásvezető

Kutatási jelentés a gerecsei Lengyel-barlang, Lengyel-szakadék illetve a Március-barlangok
2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 2967-4/2013

A kutatási engedélyben megjelölt barlangokban 2014. évben 3 alkalommal fordultam meg. E túrák célja a barlangokban mérhető szén-dioxid koncentráció ellenőrzése volt. Mivel a levegő széndioxid tartalma a -30 méter mélységben található Guanó-teremben mind a három alkalommal igen magasnak, 2tf% felettinek mutatkozott, 2014. évben ezen a területen kutatómunka nem folyt. A munkálatok folytatását az a sportszerű nehezítés is akadályozza, hogy a bejáratot még 2014 nyarán tatabányai un. barlangászok önhatalmúlag lezárták.

Tatabánya 2015. február 15.

Polacsek Zsolt barlangi kutatásvezető

Barlangi kutatási jelentés a vértés-hegységi Lófői-víznyelők 2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 5895-7-/2010

A kutatási engedélyben megjelölt objektumban a más területeken folyó sikeres barlangfeltárások miatt kutatómunka 2014. évben nem folyt.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt kutatás vezető sk.

Barlangi kutatási jelentés Oroszlány külterületén nyíló karsztos mélyedés 2014. évi kutatásáról

írta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 7419-5/2010

Az Oroszlány város külterületén a csóka-hegy térségének déli részén a Förtés nevű karsztos mélyedésben évek óta terveztem kutató munkát. A jelentős kiterjedésű, 50 méter átmérőjű és 8 méter mélységű karsztos mélyedés a térség vizeinek ma már nem képezi víznyelőgödrét, viszont morfológiai jegyei mégiscsak mélységi karsztosodásra, barlangképződésre utalnak.

A kutatási engedélyben megjelölt objektum mélypontján, illetve annak déli oldalában 2014 évben két helyen is kutatóakna mélyült. A jelentős munkabefektetéssel járó kutatás azonban egyik helyen sem hozott kézzel fogható eredményt. A karsztos mélyedés mélypontján hajtott akna 3 méter mélységig erdei talajban haladt, a legkisebb légrés nélkül. A töbör déli oldalában egy kis berogyásban mélyített gödör 5 méter mélységig lett kiásva. Ezen a helyen, bár munkánk mindvégig kőzet tömbök kitermelésével, légrések mentén folyt, szintén be kellett szüntetni. A -5 méteres mélységig szálkőzetet nem észleltünk és a tömörödő kitöltésben a légrések is „elveszettek” végül. A leírtaknak megfelelően ezen a helyen a munkálatokat nem folytattuk.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt kutatásvezető sk.

Kutatási jelentés a Gerecsei Tájjédelmi Körzet területén emelkedő Öreg Kovács-hegyi
barlangok 2014. évi kutatásáról

irta: Polacsek Zsolt

Iktatószám: 3141-4/2013

A 2013. évben megújított engedélyben az alábbi barlangok kutatására kaptam engedélyt:

- Betyárkörte-barlang
- Paksimogyoró-barlang
- Kullancsos-barlang
- Kúzdelem-barlang
- Döbbenet-barlang
- Vaddisznós-barlang
- Muflon-barlang

A térségben 2014. évben folyó munkálatok ismertetése:

Betyárkörte-barlang: a barlangot vezetésemmel 1992-ben a Tatabányai Barlangkutató Egyesület tárta fel. Az utóbbi évek aktív, viszont rendkívül nehéz munkálataival a barlang már 57-58 méter mélységig járható. A barlang egy jelentős méretű tektonikus hasadékon jött létre. Járatai általában létrákon könnyen járhatóak, bár egy-egy szűkebb pont is szelektálja a kutatókat. Stieber József mérései szerint a mélyből feláramló /2011 nyarán végzett mérések kifelé gyengén áramló, 18 m³/óra levegőmennyiséget állapítottak meg 1.6 tf% széndioxid tartalommal/ levegőmennyiség mindenképpen jelentős, mélybe hatoló hasadékrendszer feltételez. Véleménye szerint a mélységi széndioxid ekkora koncentrációban mindenképpen a mélykarszttal való kommunikációt jelzi. Ez a megállapítás és a viszonylag könnyű bonthatóság még a széndioxid jelenléte ellenére is újra és újra visszacsalogat a helyszínre. 2014 évben 2 munkanapot dolgoztunk / Juli és én/ a mélyponton, a további munkálatok a bejárat alatti faácsolat megrogyása miatt vált lehetetlenné. Reméljük, 2015 évben ennek az ácsolatnak a javítását vagy kiváltását el tudjuk végezni és a munkát folytatni tudjuk.

Kullancsos-barlang: az 1989-ben feltárt barlangban 2014. évben mindössze két alkalommal dolgoztunk, annak ellenére is, hogy a járatok folytatását továbbra is látni véljük. A mélypont jelenleg nagymennyiségű összetörödött kőzettömbökből áll. A végponti gödör mélyítése

közben 2012-ben egy légrés nyílt, melyen át legalább 4-5 méter mélységbe lehetett látni. A munka jelenleg, sajnos kis aktivitással itt folyik.

Küzdelem-barlang: e barlangot 1990-ben tártuk fel, újra kiásása 2013 évben történt meg. A -14 méter mélységig szálkőzet falak közt mélyített akna faácsolatos biztosítása a legutóbbi 2013-as kutatásvezetői tanfolyam oktatási programján belül megtörtént, de sajnos 2014 évben, idő és emberi erőforrás hiányában itt a munkálatokat nem tudtuk folytatni. a bejáratot egy bordázott vaslemezzel lefedtük, viszont a barlangban élő denevérek számára /bőr/egérutat hagytunk.

Döbbenet-barlang: a barlangot 2013 tavaszán ismét kiástuk, benne munka a továbbiakban nem folyt. 2014. évben egy alkalommal jártunk mélypontján /júliusban/, ekkor ott 1.7 tf% széndioxid feldúsulást mértem, és ennek nyomán két napig fájt a fejem.

Benzinkút-barlang: 2014. évben itt kutatómunkát nem végeztünk. Bejárata továbbra is teljesen beomolva várja a „jobb” napokat.

Muflon-barlang: 2014 évben munkálatok itt nem folytak. A barlang hossza jelenleg 32 méter. A barlang belső részében egy róka lakik, így ha a kutatást folytatni szeretnénk a konfrontálódás elkerülhetetlen. 2015-ben itt munkát nem tervezek.

Vaddisznós-barlang: 2014. évben itt kutatómunka nem folyt.

Tatabánya 2015. február 13.

Polacsek Zsolt barlangi kutatásvezető